NAKI III
Olomouc ve 3d – nová dimenze kulturního dědictví města: minulost přítomnost, budoucnost (DH23PO30VV018)

Vyhodnocení projektu Trienále současného středoevropského umění SEFO 2024 MOMENTY

Hlavní kurátor: Martina Mertová
Kurátoři: Jakub Frabk, Martin Fišr, Barbora Kundračíková, Šárka Belšíková, Klára Jenišťová, Štěpánka Bieleszová, Ladislav Daněk, Gina Renotiere
27.6.-29.12.2024
Muzeum umění Olomouc (Muzeum moderního umění, Arcidiecézní muzeum Olomouc + partneři)
Počty návštěvníků v expozicích v budovách MUO (k 12.11.2024): 5738
Počty návštěvníků při programech MUO (k 12.11.2024): 576

Trienále současné středoevropské kultury a umění je formátem, který Muzeum umění Olomouc připravuje v rámci programu Středoevropského fóra (SEFO). Muzeum geograficky i významově nestálý region střední Evropy dlouhodobě zkoumá a zaměřuje na něj také svou akviziční činnost. Trienále je příležitostí překročit hranici dějin starého a moderního umění směrem k umění současnému, bez něhož by reflexe fenoménu střední Evropy nebyla úplná.

KONCEPT
Trienále SEFO 2024 navazuje na první ročník, který proběhl v roce 2021 a nesl podtitul UNIVERSUM. Jeho cílem bylo hledat a prověřovat možné spojnice a pevné body struktury světa, ve kterém žijeme. Obecnou platnost časové a prostorové dimenze UNIVERSA v Trienále SEFO 2024 konkretizujeme, přičemž čas a prostor uchopujeme prostřednictvím uměleckohistorických kategorií. Umění, architekturu a jejich prostředí pozorujeme v reálném čase, avšak s akcentem na režimy historicity a interpretační rámce, které jim jsou nebo byly přisuzovány.
Pevné body, jimž věnujeme pozornost v Trienále SEFO 2024, reprezentuje sestava pojmů Monument—Document—Mockument. V rámci Trienále ji adaptujeme a poměřujeme aktuálním pojmem momentálnosti. V tomto smyslu dopovídá koncepci projektu NAKI III Olomouc ve 3d, přičemž historická témata a výzkum akualizuje.
• MONUMENTY v koncepci Trienále reprezentují domnělé jistoty minulosti. Představme si objekty hodné ochrany, hmotné i nehmotné, materializovanou paměť a péči o ni nebo její absenci.

• Nástroje, které byly použity k systematizaci poznání paměti (a v tomto místě se přímo dotýkáme podstaty pořadatelské instituce), zastřešujeme pojmem DOKUMENT.
• MOMENT pro nás představoval nejen nestálý bod na časové ose, umožňující zkoumat a srovnávat zkušenosti, dlouhé procesy i kritické obraty.
• Nástrojem experimentu byl MOKUMENT, který vnáší do interpretačních procesů mystifikaci nebo ironii, zpochybňuje mýty opírající se o realitu dosud jednoznačných faktů.
Trienále pracovalo s těmi momenty, kdy se význam kategorií monument, dokument a mockument proměnil, byl v intenzivním vztahu k historii a paměti, a kdy vedl ke konstrukci jejich nového obrazu skrze umění.

EXPOZIČNÍ STRUKTURA
Trienále bylo od počátku koncipováno jako kolektivní výstavní projekt sestavený z řady vzájemně provázaných monografických a tematických částí. Hlavní kurátorská osa byla vázána na prostory Muzea moderního umění. Každou kapitolu reprezentovala hlavní umělecká osobnost – šlo mj. o Andrease Fogarasiho, Dorit Margreiter Choy, Tobiase Putriha, Ilonu Németh ad. Působnost etablovaných osobností středoevropského prostoru umožňuje kontextualizovat nálezy spojené s olomouckou aglomerací.
Příkladná umělecko-historická sonda pak vzešla ze spolupráce a interakcí Muzea umění Olomouc s Kunstmuseum Bochum (DE), jež disponuje významnou sbírkou středoevropského umění druhé poloviny 20. století. Dalším klíčovým partnerem Trienále pak byla Galerie VI PER v Praze.
Trienále doplnila živá dramaturgická linka nově otevřeného kulturního prostoru Central a nevýstavní program zahrnul řadu lokací mimo Muzeum – v galeriích PAF, XY, Caesar, Basement ad.
Veřejný prostor a potenciál města Olomouce aktivně prověřila série architektonických sond – jejich autory byli studenti prestižních českých architektonických ateliérů (VUT Brno, UMPRUM Praha, AVU Praha).
Podstatnou součástí Trienále byla vlastní vizuální identita (Anežka Hrubá Ciglerová, Nikola Wilde a Richard Wilde) a architektonické řešení (Ellement).

PUBLIKACE
Rozsáhlý expoziční projekt doplnila kritická odborná publikace. Jako přispěvatelé byli osloveni přední odborníci z Čech i zahraničí – Octavian Esanu, Monika Mitášová, Mechtild Widrcich, Vera Mlečevská ad. Krom samostatných statí byly zařazeny také vybrané projekty tzv. uměleckého výzkumu (Tobias Putrih, Ilona Németh, Ádám Albert a Nikolaus Gansterer), respektive výběr architektonických studií a socio-kulturních sond. Rozsah knihy je 320 tiskových stran, včetně bohatého vizuálního doprovodu. Lektory publikace jsou Pavel Dvořák a Lenka Lee.

Trienále SEFO 2024 splnilo daný účel – soustředilo pozornost na aktuální trendy a tendence patrné v rámci ochrany památkové péče i městského urbanismu a navrhlo jejich možnou adaptaci. Ke zkoumanému materiálu přistoupilo patřičně kriticky, přičemž se mu podařilo skrze svůj výchozí

transnacionální přístup aktivizovat nejen české, ale obecně středoevropské prostředí. V tomto smyslu vhodně rozvíjí priority projektu NAKI III, odborná zjištění popularizuje, prezentuje a sdílí s běžnou veřejností, zároveň je ale nabízí dalšímu podstatnému odbornému zhodnocení. V dalších letech na ně naváží nejen připravované webové rozhraní, ale také plánované tematické mezinárodní konference. Paralelu představuje výzkum Olomouce v transformačním a potransformačním období Olomouc 1990-2020 (prezentován formou výstavy s kritickým katalogem v roce 2025).

Za tým NAKI III Olomouc ve 3d MUO

Mgr. BARBORA KUNDRAČÍKOVÁ, Ph.D.
vedoucí oddělení Muzeum moderního umění-SEFO | head of the Museum of Modern Art – Central European Forum department

+420 585 514 257
+420 778 714 112
kundracikova@muo.cz

MUO MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

DENISOVA 47
771 11, OLOMOUC
ČESKÁ REPUBLIKA

WEB
FACEBOOK
TWITTER